

Rolnummer 5407
Arrest nr. 62/2013 van 8 mei 2013

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag over artikel 19 van de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Brussel.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters R. Henneuse en M. Bossuyt, en de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul en F. Daoût, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter R. Henneuse,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. *Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging*

Bij vonnis van 15 mei 2012 in zake Eric Robin tegen de politiezone Brussel-Elsene, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 25 mei 2012, heeft de Arbeidsrechtbank te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt artikel 19 van de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 6.1 en 13 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, in zoverre het beroep waarin het voorziet het de openbare werkgever niet mogelijk maakt de vaststelling van het percentage in een voor hem gunstigere zin te betwisten om de vermindering ervan te verkrijgen, terwijl de ambtenaar die het slachtoffer van een arbeidsongeval is, door het instellen van een dergelijk beroep de vaststelling van het percentage van blijvende arbeidsongeschiktheid in een voor hem gunstigere zin kan betwisten om de verhoging ervan te verkrijgen ? ».

Memories zijn ingediend door :

- Eric Robin, wonende te 1060 Brussel, Witte-Bergstraat 26;
- de politiezone Brussel-Elsene, vertegenwoordigd door haar politiecollege, waarvan de kantoren zijn gevestigd te 1000 Brussel, Kolenmarktstraat 30;
- de Ministerraad.

De politiezone Brussel-Elsene heeft een memorie van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 13 maart 2013 :

- zijn verschenen :
- . Mr. F. Tys *loco* Mr. L. Markey, advocaten bij de balie te Nijvel, voor Eric Robin;
- . Mr. G. Vanhamme, *loco* Mr. J.-P. Lagasse en Mr. F. Van de Gejuchte, advocaten, bij de balie te Brussel, voor de politiezone Brussel-Elsene;
- . Mr. E. Jacobowitz, advocaat bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Snappe en E. Derycke verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschied

Op 3 september 2006 is Eric Robin, politie-inspecteur te Brussel-Elsene, gewond geraakt naar aanleiding van de ondervraging van een verdachte. Op 6 november 2007 heeft de Gerechtelijk-geneeskundige dienst (thans het Bestuur van de medische expertise) (Medex) een gedeeltelijke blijvende ongeschiktheid van vijf procent aan Eric Robin toegekend.

Op 24 november 2009 heeft Medex de geconsolideerde ongeschiktheidsgraad van Eric Robin opnieuw geëvalueerd op 67 procent.

Op 12 juli 2010 bevestigt de politiezone Brussel-Elsene de conclusies van de door Medex gevoerde expertise, maar deelt zij Eric Robin mee dat haar herverzekeraar « Mensura » het niet eens is met het door Medex vastgestelde ongeschiktheidspercentage. De herverzekeraar stelt het slachtoffer voor een nieuwe expertise te laten uitvoeren, wat het weigert.

Bij dagvaarding van 18 maart 2011 vraagt Eric Robin de Arbeidsrechtbank te Brussel om zijn werkgever ertoe te veroordelen hem te vergoeden en de ziektecontingentering recht te zetten volgens de beslissing van Medex.

De politiezone Brussel-Elsene is van mening dat de tweede vraag van Eric Robin niet ontvankelijk is en de eerste ongegrond. In ondergeschikte orde verzoekt zij aan het Hof een prejudiciële vraag te stellen, hetgeen de verwijzende rechter doet door middel van de hiervoor weergegeven vraag.

III. In rechte

- A -

A.1. In hoofdorde is Eric Robin van mening dat de prejudiciële vraag geen antwoord behoeft omdat de door de politiezone Brussel-Elsene aangeklaagde discriminatie haar oorsprong niet zou vinden in artikel 19 van de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector. Indien er sprake zou zijn van discriminatie, dan zou die voortvloeien uit de toepassing van de artikelen 8 en 9 van het koninklijk besluit van 13 juli 1970 betreffende de schadevergoeding, ten gunste van sommige personeelsleden van overheidsdiensten of overheidsinstellingen van de lokale sector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk.

Ten gronde, in ondergeschikte orde, is de onmogelijkheid om de door de bevoegde medische dienst vastgestelde graad van blijvende invaliditeit te betwisten, verantwoord door het mandaat dat aan die dienst is verleend om een dergelijke graad vast te stellen. Elke overheid en, te dezen, de politiezone Brussel-Elsene dient die bevoegdheid in acht te nemen.

In verband met de jurisdictionele waarborgen en het recht op een eerlijk proces maakt artikel 19 van de wet van 3 juli 1967 het mogelijk dat de graad van blijvende ongeschiktheid wordt betwist, en de beperking van het daadwerkelijke karakter van het bij die bepaling geregelde beroep zou voortvloeien uit een koninklijk besluit en niet uit een wet.

A.2. Ook de Ministerraad voert, in hoofdorde, aan dat de prejudiciële vraag geen antwoord behoeft, daar de aangevoerde ongrondwettigheid niet voortvloeit uit de in het geding zijnde norm.

In ondergeschikte orde is hij van mening dat de prejudiciële vraag ontkennend dient te worden beantwoord, daar de situatie van de werknemer en die van werkgever onvoldoende vergelijkbaar zijn. Het is immers logisch dat de openbare werkgever, waarvoor Medex de adviserende geneesheer is, niet beschikt over een beroep tegen zijn eigen adviserende geneesheer, terwijl dat klaarblijkelijk niet het geval is voor de werknemer. De Ministerraad haalt het arrest van het Hof nr. 200/2005 van 21 december 2005 aan, dat *mutatis mutandis* zou moeten worden gevolgd.

A.3. In haar twee memories voert de politiezone Brussel-Elsene aan dat de prejudiciële vraag bevestigend dient te worden beantwoord.

Ten aanzien van het eerste punt van de argumentatie die Eric Robin en de Ministerraad in de memories uiteenzetten, voert zij aan dat uit het arrest van het Hof van Cassatie van 7 februari 2000 voortvloeit dat de interpretatie van artikel 19 van de wet van 3 juli 1967, ten aanzien van het bepalen van het percentage van blijvende invaliditeit van een personeelslid van een openbare overheid, nauw verbonden is met de bepalingen van het koninklijk besluit van 13 juli 1970 en in het bijzonder met artikel 9 van dat koninklijk besluit. Het zijn met andere woorden de bij die laatste bepaling opgelegde beperkingen die ervoor zorgen dat het Hof van Cassatie artikel 19 van de wet van 3 juli 1967 in die zin interpreteert dat het de arbeidsgerechten verbiedt het door de medische dienst vastgestelde percentage van blijvende invaliditeit te verlagen.

Hoewel het juist is dat, volgens de bewoordingen van artikel 19 van de wet van 3 juli 1967, een overheid onbeperkt toegang kan hebben tot de arbeidsgerechten, is het ook zo dat die bepaling niet op zichzelf kan worden gelezen. Alleen een interpretatie van artikel 19 van de wet van 3 juli 1967 en van artikel 9 van het koninklijk besluit van 13 juli 1970 die afwijkt van die van het Hof van Cassatie, zou de gestelde prejudiciële vraag zonder voorwerp kunnen maken. Er zou immers kunnen worden aangevoerd dat de in artikel 9 van het koninklijk besluit van 13 juli 1970 vervatte regel zich ertoe beperkt de overheid te verbieden op eigen initiatief een lagere graad van blijvende invaliditeit vast te stellen dan die welke de medische dienst heeft aangenomen. Artikel 19 van de wet van 3 juli 1967 zou in dat geval in die zin worden geïnterpreteerd dat het de arbeidsgerechten niet verbiedt om, op verzoek van de overheid, een lager percentage van blijvende invaliditeit toe te kennen dan hetwelk de medische dienst heeft aangenomen.

Ten gronde zijn de opmerkingen van Eric Robin niet relevant. Het feit dat een bevoegdheid aan Medex wordt toegekend voor het bepalen van de medische aspecten van een arbeidsongeval en dat die bevoegdheid in beginsel in acht moet worden genomen, sluit immers geenszins het bestaan uit van een discriminatie tussen een openbare werkgever en zijn werknemer ten aanzien van het recht van toegang tot een rechtbank en van mogelijkheden om het percentage van blijvende invaliditeit te betwisten.

Medex handelt overigens in de hoedanigheid van medisch deskundige. Die dienst is dus eigenlijk niet, zoals de Ministerraad beweert, de adviserende geneesheer van de openbare werkgever. Die rol van deskundige impliceert een onafhankelijkheid ten aanzien van de betrokken partijen, ongeacht of het gaat om de openbare werkgever dan wel zijn ambtenaar. Gelet op de rol van Medex kunnen zowel de openbare werkgever als zijn ambtenaar belang erbij hebben de beslissing van die dienst te betwisten. Die twee partijen bevinden zich niet in een wezenlijk verschillende situatie ten aanzien van de beslissing van Medex, zodat een gedifferentieerde behandeling niet verantwoord is.

De rol van medisch deskundige die Medex speelt, is bovendien niet zonder gevolgen ten aanzien van de artikelen 6.1 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Volgens de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens vereist het recht op een procedure op tegenspraak dat elke partij kennis kan nemen, teneinde die te betwisten, van alle stukken of opmerkingen die aan de rechter zijn voorgelegd teneinde zijn beslissing te beïnvloeden (zie de arresten *Fortum Corporation t. Finland* van 15 juli 2003, § 39, en *H.A.L. t. Finland* van 27 januari 2004, § 44). De bij de aangehaalde teksten ingevoerde procedure, hoewel die de overheid niet belet kennis te nemen van de resultaten van het medisch onderzoek, maakt het in de praktijk onmogelijk dat zij die kan betwisten.

- B -

B.1.1. De verwijzende rechter stelt aan het Hof een vraag over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 6.1 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, van artikel 19 van de wet van

3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector.

B.1.2. De in het geding zijnde bepaling luidt :

« Alle geschillen met betrekking tot de toepassing van deze wet, ook die over de vaststelling van het percentage van blijvende arbeidsongeschiktheid, worden verwezen naar de rechterlijke overheid die bevoegd is om kennis te nemen van de vorderingen met betrekking tot de vergoedingen, waarin de wetgeving inzake herstel van schade uit arbeidsongevallen of uit beroepsziekten voorziet.

Behalve wanneer zij slechts op de betaling van de rente, van de bijslag wegens verergering of van de overlijdensbijslag slaat, wordt de rechtsvordering, ingeleid door het personeelslid van de besturen, diensten of instellingen vermeld in artikel 1, 3° tot 7° uitsluitend gericht tegen de Gemeenschap, het Gewest of het College waarvan het afhangt.

Deze bepaling sluit het betrekken van de Staat in de zaak uit, bij wege van een gedwongen tussenkomsst als bedoeld in artikel 813, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, maar tast het recht van de Staat niet aan om in een lopende procedure tussen te komen ».

B.1.3. Volgens de verwijzende rechter maakt het bij de voormelde bepaling geregelde beroep het de openbare werkgever niet mogelijk de vaststelling van het percentage van arbeidsongeschiktheid te betwisten teneinde de vermindering ervan te verkrijgen, terwijl de ambtenaar die het slachtoffer is van een arbeidsongeval, door een dergelijk beroep in te stellen, de vaststelling van het percentage van blijvende ongeschiktheid kan betwisten teneinde een verhoging te verkrijgen.

B.2. Bij zijn arrest van 7 februari 2000 (*Arr. Cass.*, 2000, nr. 96) heeft het Hof van Cassatie geoordeeld :

« Overwegende dat, krachtens artikel 9 van dit besluit [koninklijk besluit van 13 juli 1970 betreffende de schadevergoeding, ten gunste van sommige personeelsleden van overheidsdiensten of overheidsinstellingen van de lokale sector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk], de overheid aan wie de beslissing van de geneeskundige dienst is bekendgemaakt, oordeelt of er aanleiding bestaat om het aldus vastgestelde percentage van de blijvende invaliditeit te verhogen en aan het slachtoffer de betaling van een rente voorstelt op basis van de verminderde [arbeidsgeschiktheid];

Dat uit de bepalingen van het koninklijk besluit van 13 juli 1970 volgt dat de beslissing van de geneeskundige dienst voor de overheid bindend is in zoverre deze dienst een blijvende invaliditeit erkent en dat de overheid alleen het vastgestelde percentage kan verhogen;

Dat hieruit volgt dat de arbeidsrechtbank die oordeelt over een geschil met betrekking tot het percentage aan blijvende invaliditeit van een personeelslid van een gemeente, zoals bedoeld in artikel 19 van de wet van 3 juli 1967, geen lager percentage van blijvende invaliditeit kan toekennen dan datgene dat door de voormelde geneeskundige dienst is erkend ».

B.3.1. Uit de verwijzingsbeslissing blijkt dat de te dezen bekritiseerde onmogelijkheid voortvloeit uit het feit dat de openbare werkgever die valt onder het toepassingsgebied van de wet van 3 juli 1967, de verzekeraar van zijn werknemer is, dat die werkgever de conclusies heeft bevestigd van de expertise die is uitgevoerd door Medex, het Bestuur van de medische expertise dat bevoegd is om de medische aspecten vast te stellen van een arbeidsongeval en adviserende geneesheer van de werkgever, maar dat de herverzekeraar van de openbare werkgever, « Mensura », het door Medex vastgestelde percentage van ongeschiktheid betwist.

B.3.2. De regeling van de arbeidsongevallen in de overheidssector heeft eigen kenmerken. Zo heeft het slachtoffer van een arbeidsongeval in het stelsel van de wet van 3 juli 1967 als schuldenaar de overheid die hem tewerkstelde op het ogenblik van het ongeval. Die overheid kan zich herverzekeren om dat risico te dekken, maar zelfs in dat geval heeft het slachtoffer geen rechtstreekse vordering op de herverzekeraar van de overheid waarvan het afhangt.

Het feit dat de overheid de schuldenaar van de arbeidsongevallenvergoedingen is en de onmogelijkheid voor het slachtoffer om tegen de herverzekeraar op te treden, blijken uit artikel 16 van de wet van 3 juli 1967 dat sinds de wijziging ervan bij de wet van 17 mei 2007 bepaalt :

« De renten, bijlagen en vergoedingen toegekend aan de personeelsleden van de besturen, diensten of instellingen vermeld in artikel 1, 1°, 3° tot 7° en 10°, alsook aan de in artikel 1*bis*, 1° en 2°, bedoelde personen vallen ten laste van de Schatkist. Dit geldt eveneens voor de procedurekosten, behalve wanneer het gaat om een tergende en roekeloze eis.

De rechtspersonen vermeld in artikel 1, 2°, 8° en 9°, de korpsen van de lokale politie vermeld in artikel 1, 11°, alsook de instellingen vermeld in artikel 1*bis*, 3°, dragen de last van de renten, bijlagen en vergoedingen, toegekend aan hun personeelsleden met toepassing van deze wet. Dit geldt eveneens voor de procedurekosten, behalve wanneer het gaat om een tergende en roekeloze eis. De Koning legt daartoe, indien nodig, de verplichting op een verzekering aan te gaan. In dat geval kunnen zowel het slachtoffer als de herverzekeraar geen rechtsvordering tegen elkaar instellen ».

B.4. Het personeelslid dat het slachtoffer van een arbeidsongeval in de openbare sector is, heeft belang erbij om de beslissing van de adviserende geneesheer van de overheid te betwisten.

Met toepassing van het koninklijk besluit van 24 januari 1969 « betreffende de schadevergoeding, ten gunste van de personeelsleden van de overheidssector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk » en van het koninklijk besluit van 13 juli 1970 « betreffende de schadevergoeding, ten gunste van sommige personeelsleden van overheidsdiensten of overheidsinstellingen van de lokale sector, voor arbeidsongevallen en voor ongevallen op de weg naar en van het werk », is het de gezondheidsdienst die het percentage van blijvende arbeidsongeschiktheid vaststelt, zodat het redelijk verantwoord is dat de overheid waarvan Medex de adviserende geneesheer is, geen beroep kan instellen tegen een beslissing die haar eigen adviserende geneesheer heeft genomen teneinde, in voorkomend geval, de door die laatste vastgestelde ongeschiktheidsgraad te laten verlagen.

Het in het geding zijnde verschil in behandeling is derhalve redelijk verantwoord.

B.5. De toetsing van de in het geding zijnde bepaling aan de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, leidt niet tot een andere conclusie.

B.6. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 19 van de wet van 3 juli 1967 betreffende de preventie van of de schadevergoeding voor arbeidsongevallen, voor ongevallen op de weg naar en van het werk en voor beroepsziekten in de overheidssector schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 6 en 13 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, niet.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 betreffende het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 8 mei 2013.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

R. Henneuse